

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 625/2020
25.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душан Жигић адвокат из ..., против туженог Друштва са ограниченом одговорношћу за пољопривредну производњу „Бачка“ Чонопља, кога заступа Драган Зарић адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 476/19 од 19.06.2019. године, у седници већа одржаној дана 25.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 476/19 од 19.06.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 184/16 од 05.11.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев. Ставом другим изреке, поништено је решење директора туженог број .. од 04.07.2016. године којим је запосленом АА, VII степен стручне спреме на пословима ..., отказан уговор о раду број .. од 18.07.2012. године и престао радни однос дана 07.04.2016. године због непоштовања радне дисциплине прописане актом послодавца и таквог понашања услед којег не може да настави рад код послодавца. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоца распореди на рад у складу са стручном спремом и радним способностима стеченим радом. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 126.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 476/19 од 19.06.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог као неоснована и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 184/16 од 05.11.2018. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/2013 - УС, 74/2013-УС, 55/2014, 87/2018 и 18/2020, у даљем тексту ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је дана 27.04.2016. године са туженим закључио Анекс уговора о раду за обављање послова на радном месту ... са непуним радним временом које износи половину пуног радног времена. Директор туженог је дана 05.05.2016. године, писменим путем овластио ББ, запосленог код другог послодавца, да у његово име и за његов рачун даје налоге, инструкције и радне задатке свим запосленима код туженог, да координира њихов рад, евентуално прима притужбе или примедбе запослених, односно да врши све надлежности које би он као директор могао да врши. Приликом обиласка радника дана 10.05.2016. године ББ су се обратили тужилац и ВВ и обавестили га да неће доћи на посао следећег радног дана јер иду у суд у Сомбор. ББ је затражио да му покажу позиве и напомену да им не одобрава изостанак са рада уколико му не покажу судске позиве. Даном 12.05.2016. године, тужилац је доставио потврду издату од стране Основног суда у Сомбору под пословним бројем ПП 11../16, којом се потврђује да је тужилац дана 11.05.2016. године био у суду. ББ је 12.05.2016. године саставио извештај о изостанку тужиоца, на основу ког извештаја је послодавац 27.05.2016. године сачинио упозорење број .., с позивом на члан 179. став 3. и члан 180. Закона о раду, којим се тужилац упозорава на постојање разлога за отказ уговора о раду због непоштовања радне дисциплине и то због неоправданог изостанка с посла, јер је самовољно одлучио да не ради, уз напомену да потврда суда коју је тужилац доставио не оправдава одсуствовање са посла, јер га суд није ни позвао, сходно чему није било неопходно његово присуство на суђењу. Приликом поновног обиласка радника дана 31.05.2016. године, око 12,30 часова ББ никога од запослених није затекао на радном месту, па ни тужиоца, а када је тужиоца позвао телефоном он му је објаснио да је морао да оде за Сомбор. Истог дана сачињен је записник у којем је наведено да су тужилац, као и запослени ВВ, били распоређени на отклањању старе оgrade у некадашњем воћњаку у ..., да је почетак радног времена у 07,00 часова, да су се тог дана тужилац и ВВ појавили на порти, преузели одговарајуће алате и отишли на своје радно место у некадашњи воћњак, али да у време контроле око 12,30 нису били на радном месту. На основу тог записника сачињено је упозорење пред отказ под бројем .. од 06.06.2016. године, на основу члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду и члана 50. став 3. тачке 11, 12. и 13. Правилника о раду, којим се тужилац упозорава на постојање разлога за отказ уговора о раду због непоштовања радне дисциплине код послодавца, а због неоправданог изостанка с посла и самовољног напуштања радног места пре истека радног времена. У вези са овим догађајем утврђено је да је тужилац хитно морао да иде у банку, да је покушао да се јави ГГ, који је радио у обезбеђењу тужене и коме је имао обавезу да се јави при доласку и одласку са посла, али да је исти био недоступан. Даном 04.07.2016. године тужени је донео решење о отказу уговора о раду број .. због непоштовања радне дисциплине прописане актом послодавца и таквог понашања тужиоца услед којег тужилац не може да настави рад код послодавца. У образложењу решења се наводи да је тужени као послодавац на основу извештаја ББ утврдио да је тужилац дана 11.05.2016. године неоправдано изостао са посла јер је самовољно одлучио да не ради са чињеничним описом из упозорења од 27.05.2016. године, као и да је дана 31.05.2016. године тужилац самовољно, без одобрења овлашћеног лица послодавца, напустио радно место пре

истека радног времена. Решење о отказу уговора о раду донето је на основу члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду и члана 50. став 3. тачке 10, 11, 12. и 13. Правилника о раду.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да је решење о отказу уговора о раду број .. од 04.07.2016. године незаконито јер не садржи конкретизоване повреде радних обавеза које се тужиоцу стављају на терет и поред тога што се тужени у решењу о отказу уговора о раду позвао на одредбе члана 50. став 3. тачке 10, 11, 12. и 13. Правилника о раду, при томе не наводећи садржину тих одредаба, па су имајући у виду да тужени ни током поступка није доставио наведени Правилник о раду, применом правила о терету доказивања, поништили као незаконито решење о отказу уговора о раду и обавезали туженог да тужиоца распореди на рад у складу са стручном спремом и радним способностима стеченим радом, јер тужени није доказао да је тужилац учинио повреду радне дисциплине прописане актом послодавца и какво је то понашање услед којег не може да настави рад код послодавца.

По оцени Врховног касационог суда, становиште нижестепених суда је правилно.

Одредбом члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Према члану 180. Закона о раду послодавац је дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. ст. 2. и 3. овог закона, запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање осам дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења. У упозорењу послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење.

Чланом 185. истог закона прописано је да се уговор о раду отказује решењем, у писменом облику, и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку.

У случају отказивања уговора о раду на основу цитираних одредаба Закона о раду, послодавац је у обавези да у упозорењу (члан 180.), а потом и у решењу о отказу, назначи време, место и начин извршења повреда радне обавезе, односно основ за давање отказа, чињенице и доказе који омогућују идентификацију и примену отказног разлога. Упозорењем се запосленом ставља до знања да је својим радњама, односно поступком проузроковао настанак отказног разлога, како би се запослени изјаснио о томе да ли је својом кривицом учинио повреду радне обавезе, односно нарушио радну дисциплину. Отказни разлог, односно понашање које представља повреду радне обавезе и дисциплине мора бити прописано актом послодавца или уговором о раду, јер запослени мора имати сазнање и свест о томе шта представља повреду радне обавезе и дисциплине и које су последице, односно које понашање може имати за последицу отказ уговора о раду. Решење којим се отказује уговор о раду обавезно мора садржати образложење и поуку о правном леку. Терет доказивања извршене повреде радне обавезе и дисциплине је на послодавцу – овде туженом.

У конкретном случају, решење о отказу уговора о раду тужиоца донето је на основу члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду и члана 50. став 3. тачке 10, 11, 12. и 13. Правилника о раду, због непоштовања радне дисциплине прописане актом послодавца и таквог понашања тужиоца услед којег тужилац не може да настави рад код послодавца. Међутим, повреде радне дисциплине које се тужиоцу у конкретном случају стављају на терет решењем о отказу уговора о раду, као и упозорењем о постојању разлога за отказ од 27.05.2016. године и упозорењем од 06.06.2016. године, нису конкретизоване, како су правилно оценили и нижестепени судови, осим што су означени бројеви чланова Правилника о раду на које се тужени позвао, али је остала непозната садржина тих одредаба. Осим тога, тужени није доставио суду Правилник о раду на основу ког би суд могао проверити наводе туженог да је тужилац учинио повреде радне дисциплине које су прописане актом туженог. Како на основу изведених доказа није могуће са сигурношћу утврдити да ли постоје разлози за отказ уговора о раду тужиоца, односно да је тужилац учинио повреде радне дисциплине прописане актом послодавца и услед којих не може да настави рад код послодавца, то су по оцени ревизијског суда правилно нижестепени судови поништили решење о отказу уговора о раду као незаконито и донели побијану одлуку.

С тим у вези не стоје ревизијски наводи да у конкретном случају терет доказивања постојања отказног разлога није на страни туженог, већ да је на страни тужиоца терет доказивања чињенице да на његовој страни није постојао отказни разлог. Ово због тога што отказни разлог, односно понашање које представља повреду радне обавезе и дисциплине мора бити прописано актом послодавца или уговором о раду, па је на туженом била обавеза да достави суду Правилник о раду како би суд могао проверити да ли је тужилац учинио повреде радне дисциплине које му се стављају на терет, а које су прописане актом туженог и које су то конкретне повреде радне дисциплине учињене због којих тужилац не може да настави рад код послодавца, што овде није био случај јер тужени није пружио уверљиве доказе о постојању отказног разлога.

По оцени ревизијског суда, супротно ревизијским наводима туженог, предметна тужба садржи наводе да је тужиоцу незаконито престао радни однос, те како се тужбени захтев односи на поништај решења о отказу уговора о раду, то су нижестепени судови правилно поступали у границама захтева тужбе у смислу члана 3. став 1. ЗПП, због чега није било места одбачају тужбе из разлога које наводи тужени.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**